

บทที่ 5

กลวิธีต่อรองกับสื่อมวลชนของนายหนังตะลุง

จากผลการศึกษาในบทที่ 4 พบว่า หนังตะลุงมีการปรับแปลงค่านิยมที่มากที่สุด และแหล่งที่มาของเนื้อหานั้นก็คือสื่อมวลชน ดังนั้นในบทที่ 5 นี้ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการศึกษาว่านายหนังมีกลวิธีต่อรองต่อการเข้ามาของสื่อมวลชนอย่างไร เพื่อตอบคำถามนำวิจัยข้อที่ 2 โดยพิจารณาสื่อมวลชนที่เป็นแหล่งข้อมูลที่นายหนังนำมาต่อรอง และวิธีการต่อรองของนายหนัง ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มนายหนังเพื่อศึกษาการต่อรองออกเป็น 3 กลุ่ม โดยใช้เกณฑ์ความนิยมจากผู้ชม รายได้ และความถี่ในการแสดง และในแต่ละกลุ่มแบ่งได้เป็น 2 รุ่น คือนายหนังรุ่นเก่าที่แสดงหนังมานานกว่า 25 ปี และนายหนังรุ่นใหม่ที่แสดงหนังมาน้อยกว่า 25 ปี กล่าวคือ

กลุ่มที่ 1 คือ นายหนังที่ได้รับความนิยมมากที่สุดภาคใต้ มีรายได้ 12,000 บาทขึ้นไปต่อการแสดงแต่ละครั้ง มีงานแสดงประมาณ 20 ครั้งต่อเดือน ส่วนใหญ่ยึดอาชีพหนังตะลุงเป็นอาชีพหลัก มีโรงหนังเครื่องดนตรี เครื่องเสียงเป็นของตนเองทั้งหมด มีลูกคู่บรรเลงดนตรีประจำ มีเทป ซีดี วีซีดีบันทึกการแสดงออกจำหน่าย และได้ไปแสดงหนังตะลุงทางโทรทัศน์อย่างต่อเนื่อง ทั้งนายหนังรุ่นเก่าและรุ่นใหม่นิยมแสดงหนังแนวทอล์คโชว์ แต่นายหนังรุ่นใหม่บางคณะจะเพิ่มคอนเสิร์ตด้วย

กลุ่มที่ 2 คือ นายหนังที่ได้รับความนิยมในท้องถิ่น มีรายได้ประมาณ 7,000 - 12,000 บาท ต่อการแสดงแต่ละครั้ง มีงานแสดงประมาณ 10 ครั้งต่อเดือน ส่วนใหญ่จะมีโรงหนัง เครื่องดนตรี เครื่องเสียง เป็นของตัวเอง และมีลูกคู่ประจำ มีงานแสดงตลอดทั้งปีแต่จะมีมากเฉพาะบางเดือนหรือช่วงเทศกาล และได้ไปแสดงหนังตะลุงทางโทรทัศน์อย่างต่อเนื่อง นายหนังรุ่นเก่านิยมแสดงหนังตะลุงแนวอนุรักษ์ คือเน้นการขับกลอน การเล่าเรื่อง ให้คติสอนใจ ให้ธรรมะ ส่วนนายหนังรุ่นใหม่ปรับมาแสดงแนวทอล์คโชว์ และบางคณะจะเพิ่มคอนเสิร์ตด้วย

กลุ่มที่ 3 คือ นายหนังที่ไม่ค่อยได้รับความนิยม หรือนายหนังที่เคยมีชื่อเสียงมาก่อน แต่มีอายุมากแล้วหรือมีภาระงานอื่นต้องทำจึงไม่ค่อยรับงานแสดงเท่าไรนัก มีรายได้ประมาณ 5,000 - 8,000 บาท ต่อการแสดงแต่ละครั้ง แสดงหนังตะลุงเป็นอาชีพเสริม แสดงหนังตะลุงเพราะความรักชอบในหนังตะลุงมากกว่าจะแสวงหาชื่อเสียงและรายได้ มีเครื่องดนตรีเป็นของตนเอง แต่บางคณะเช่าโรงหนังหรือเช่าเครื่องเสียง นายหนังรุ่นเก่านิยมแสดงหนังตะลุงแนวอนุรักษ์ และได้ไปแสดงทางโทรทัศน์เป็นบางครั้ง ส่วนนายหนังรุ่นใหม่ พยายามแสดงแนวทอล์คโชว์ตามนายหนังกลุ่มที่ 1 และ 2 แต่ยังไม่ทำได้ไม่ดinkin และยังไม่มีกล้าไปแสดงทางโทรทัศน์

5.1 สื่อมวลชนที่เป็นแหล่งข้อมูลของนายหนังตะลุง

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (Depth Interview) เรื่องแหล่งข้อมูลที่นายหนังนำมาใช้ในการแสดงหนังตะลุง พบว่าสื่อมวลชนเป็นแหล่งข้อมูลหลักที่นายหนังทุกกลุ่มแสวงหาเนื้อหามาใช้มากที่สุด จากการศึกษาพบว่านายหนังรับสารจากสื่อมวลชน 8 ประเภท คือ (1) สื่อโทรทัศน์, (2) สื่อวิทยุ, (3) สื่อสิ่งพิมพ์, (4) สื่อวีซีดีและซีดีบันทึกการแสดงหนังตะลุง, (5) สื่อเทปบันทึกการแสดงหนังตะลุง, (6) สื่อวีซีดี/ซีดี/วิดีโอ/เทปตลก, (7) สื่อซีดีและเทปเพลงลูกทุ่ง, (8) และสื่อภาพยนตร์ ซึ่งสามารถอธิบายการรับสื่อแต่ละประเภทของนายหนังแต่ละกลุ่มได้ดังนี้

5.1.1 สื่อโทรทัศน์

รายการที่นายหนังตะลุงทั้ง 3 กลุ่มนิยมดูจากสื่อโทรทัศน์ คือ รายการข่าว และรายการวิเคราะห์ข่าว สำหรับรายการข่าวนั้นเป็นรายการที่นายหนังต้องดูและให้เวลามากที่สุดเมื่อเทียบกับรายการอื่นๆ นายหนังจะดูข่าวทุกช่องสลับหมุนเวียนกันไปไม่เจาะจงว่าเป็นข่าวช่องใด นายหนังทั้ง 3 กลุ่มถือว่าข่าวสารเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องนำมาสอดแทรกไว้เป็นเนื้อหาในหนังตะลุง

ในส่วนของรายการวิเคราะห์ข่าวที่นายหนังทั้ง 3 กลุ่ม ติดตามอยู่เสมอ คือ รายการเรื่องเล่าเช้านี้ (ช่อง 3) รายการคุยคุ้ยข่าว (ช่อง 9) รายการสอตนิวส์ (ช่อง ITV) รายการถึงลูกถึงคน (ช่อง 9) รายการเมืองไทยรายสัปดาห์ (ช่อง 9) เป็นต้น

ก. การรับสื่อโทรทัศน์ของนายหนังกลุ่มที่ 1

สำหรับรายการที่นายหนังกลุ่มที่ 1 ทั้งรุ่นเก่าและรุ่นใหม่ นิยมดูเสมอ คือ รายการตลก เช่น รายการชวนชื่นคาเฟ่ (ช่อง ITV) รายการก่อนบ่ายคลายเครียด (ช่อง 3) รายการคดีเด็ด (ช่อง 7) และรายการเกมโชว์ที่มีนักแสดงตลกร่วมรายการ เช่น รายการระเบิดเถิดเทิง (ช่อง 5) รายการชิงร้อยชิงล้าน (ช่อง 5) เป็นต้น นอกจากนี้ยังนิยมดูรายการที่นำการเมืองมาพูดเป็นเรื่องขำขัน เช่น รายการสภาโง่ (ช่อง ITV) รายการรัฐบาลหุ่น (ช่อง ITV) เป็นต้น ส่วนรายการละครนั้นนายหนังรุ่นเก่าไม่สนใจจะละครเลย แต่นายหนังรุ่นใหม่ติดตามดูบ้าง เพราะจะนำชื่อพระเอกนางเอกมาล้อเลียนในการแสดง

นอกจากนี้นายหนังกลุ่มที่ 1 ยังสนใจรายการโฆษณาทางโทรทัศน์ โดยนายหนังจะเลือกโฆษณาที่คนส่วนใหญ่จำได้และเป็นที่ยึดกันโดยทั่วไป โดยนำคำพูดในโฆษณานั้นๆ มากล่าวถึง เช่น คำพูดของหนอนชาเขียวที่พูดว่า “อิ เม โจว ไค”, คำพูดของซาร่ากับจอห์นที่พูดว่า “ไอ้อัจฉริยะ

มันยอดเยี่ยมมาก” หรือคำพูดจากโฆษณาโคเร็กซ์เซลล์ “เพียงคุณโทรมาภายใน 15 นาที คุณจะได้รับ...” “เป็นต้น นายหนังจะเลือกมาใช้ไว้เป็นบทตลกในหนังตะลุง

นอกจากนี้ นายหนังรุ่นใหม่ยังแสวงหาความรู้ ข่าวสาร และความบันเทิง จากยูทิวบ์อีกทางหนึ่งด้วย ซึ่งความรู้ ข่าวสาร มุขตลก ที่นายหนังได้จากรายการโทรทัศน์ ก็เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการแสดงหนังตะลุง

ข. การรับสื่อ โทรทัศน์ของนายหนังกลุ่มที่ 2

นายหนังกลุ่มที่ 2 ทั้งรุ่นเก่าและรุ่นใหม่ นิยมดูรายการข่าว รายการวิเคราะห์ข่าว รายการตลก รายการโฆษณา เหมือนกับนายหนังกลุ่มที่ 1 และนำความรู้ ข่าวสาร มุขตลก ที่ได้จากรายการโทรทัศน์มาใช้ในการแสดงหนังตะลุงเหมือนนายหนังกลุ่มที่ 1

ค. การรับสื่อ โทรทัศน์ของนายหนังกลุ่มที่ 3

นายหนังกลุ่มที่ 3 ทั้งรุ่นเก่า นิยมดูรายการข่าวและรายการวิเคราะห์ข่าวเหมือนนายหนังกลุ่มที่ 1 และ 2 แต่นายหนังรุ่นเก่าไม่นิยมดูรายการตลก เพราะมุขตลกที่นายหนังนำมาใช้ในการแสดงหนังตะลุง เป็นมุขตลกของเก่าที่เคยแสดงมาแล้ว และเป็นมุขตลกในชีวิตประจำวันมากกว่า นอกจากนี้รายการโทรทัศน์ที่นายหนังรุ่นเก่านิยมดูอีกรายการหนึ่ง คือ รายการธรรมะ เพื่อจะได้นำธรรมะมาสอนผู้ชมในการแสดงหนังตะลุง อย่างไรก็ตามการรับข่าวสารของนายหนังรุ่นเก่าจะรับไว้เป็นความรู้เท่านั้น ไม่ค่อยนำมาประยุกต์ใช้ในการแสดงมากนัก

ส่วนนายหนังรุ่นใหม่ไม่ได้สนใจรายการธรรมะเหมือนนายหนังรุ่นเก่า จะนิยมดูรายการข่าว รายการ วิเคราะห์ข่าว และรายการตลก เพื่อนำความรู้ ข่าวสาร มุขตลก จากรายการโทรทัศน์ มาใช้ในการแสดงหนังตะลุง เหมือนนายหนังกลุ่มที่ 1 และ 2

5.1.2 สื่อวิทยุ

นายหนังทั้ง 3 กลุ่ม นิยมฟังรายการข่าวท้องถิ่นจากรายการวิทยุ นายหนังจะเลือกรับเอาข่าวสารที่ใกล้ตัวชาวบ้านมาบอกเล่าในการแสดงหนังตะลุง ส่วนข่าวสารทั่วไปจะรับจากโทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์มากกว่า และอีกรายการหนึ่งที่นายหนังทั้ง 3 กลุ่ม สนใจฟังจากรายการวิทยุคือ รายการเพลงลูกทุ่ง เพื่อนำเพลงลูกทุ่งที่กำลังเป็นที่นิยมมาบรรเลงหรือร้องในการแสดงหนังตะลุง

ก. การรับสื่อวิทยุของนายหนังกลุ่มที่ 1

ในอดีตรายการวิทยุจะมีรายการลีกและละครวิทยุ นายหนังรุ่นเก่าจะนำโครงเรื่องจากลีกและละครวิทยุมาปรับเป็นเรื่องหนังตะลุง แต่ในปัจจุบันทั้งนายหนังรุ่นเก่าและนายหนังรุ่นใหม่รับสื่อวิทยุเพื่อแสวงหาข่าวสารท้องถิ่น และฟังเพลงลูกทุ่งยอดนิยม เพื่อนำไปใช้ในการแสดงหนังตะลุง

ข. การรับสื่อวิทยุของนายหนังกลุ่มที่ 2

ทั้งนายหนังรุ่นเก่าและนายหนังรุ่นใหม่รับสื่อวิทยุเพื่อแสวงหาข่าวสารท้องถิ่น และฟังเพลงลูกทุ่งยอดนิยม เพื่อนำไปใช้ในการแสดงหนังตะลุง เหมือนนายหนังกลุ่มที่ 1

ค. การรับสื่อวิทยุของนายหนังกลุ่มที่ 3

ทั้งนายหนังรุ่นเก่าและนายหนังรุ่นใหม่รับสื่อวิทยุเพื่อแสวงหาข่าวสารท้องถิ่น และฟังเพลงลูกทุ่งยอดนิยม เพื่อนำไปใช้ในการแสดงหนังตะลุง เหมือนนายหนังกลุ่มที่ 1 และ 2

5.1.3 สื่อสิ่งพิมพ์

สื่อสิ่งพิมพ์ที่นายหนังทั้ง 3 กลุ่มเลือกรับ คือ หนังสือพิมพ์และนิตยสารข่าว นายหนังรุ่นใหม่จะแสวงหาข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์มากกว่านายหนังรุ่นเก่า โดยนายหนังรุ่นเก่าให้ความคิดเห็นว่าหนังสือพิมพ์มักลงข่าวผิดๆ นายหนังรุ่นเก่าจึงนิยมรับข่าวสารจากโทรทัศน์มากกว่า (ทั้งนี้เนื่องจากปัญหาทางสายตาด้วย) ส่วนใหญ่นายหนังจะอ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและเดลินิวส์ เพราะเป็นข่าวชาวบ้านและมีข่าวบันเทิงด้วย ในอดีตนายหนังไม่ค่อยสนใจข่าวบันเทิง แต่ปัจจุบันเมื่อผู้ชมหนังตะลุงก็คือผู้ชมรายการละคร โทรทัศน์ ข่าวสารซุบซิบดาราดังๆ จึงต้องมีอยู่ในการแสดงหนังตะลุงด้วย

ก. การรับสื่อสิ่งพิมพ์ของนายหนังกลุ่มที่ 1

นายหนังกลุ่มที่ 1 ทั้งรุ่นเก่าและรุ่นใหม่นิยมอ่านหนังสือพิมพ์ทุกวัน อย่างน้อยวันละ 2 ฉบับ เพื่อแสวงหาข่าวการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และบันเทิง นอกจากข่าวสารแล้วนายหนังยังแสวงหามุขตลกจากหนังสือพิมพ์และหนังสือขำขัน เช่น หนังสือขำหัวเราะ หนังสือทะเล่ หนังสือของอุดม แต่พานิช แม้ว่าบางเล่มนายหนังจะไม่ได้มุขตลกมาใช้เลยแต่นายหนังก็นิยมอ่านเพื่อความเพลิดเพลิน ทั้งนายหนังรุ่นเก่าและรุ่นใหม่นิยมอ่านหนังสือตลกมากพอๆ กัน เช่น หนังสือพร้อมน้อย ตะลุงสากล ดินก่อนการแสดงหนังตะลุงจะอ่านหนังสือขำขันอย่างน้อย 5 เล่ม เพื่อเตรียมพร้อมมุขตลกไว้ใช้สำหรับการแสดง

ข. การรับสื่อสิ่งพิมพ์ของนายหนังกุ่มที่ 2

นายหนังกุ่มที่ 2 ทั้งรุ่นเก่าและรุ่นใหม่มีพฤติกรรมแสวงหาข่าวการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และบันเทิง จากหนังสือพิมพ์ และแสวงหามุขตลกจากหนังสือขำขัน เหมือนกับนายหนังกุ่มที่ 1

ค. การรับสื่อสิ่งพิมพ์ของนายหนังกุ่มที่ 3

นายหนังกุ่มที่ 3 ทั้งรุ่นเก่าและรุ่นใหม่มีพฤติกรรมแสวงหาข่าวสารการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และบันเทิง จากหนังสือพิมพ์ เหมือนนายหนังกุ่มที่ 1 และ 2 แต่นายหนังกุ่มที่ 3 ไม่นิยมแสวงหามุขตลกจากหนังสือขำขัน ส่วนนายหนังกุ่มที่ 3 รุ่นใหม่ไม่นิยมแสวงหามุขตลกจากหนังสือขำขัน เหมือนนายหนังกุ่มที่ 1 และ 2

5.1.4 สื่อวีซีดีและซีดีบันทึกการแสดงหนังตะลุง

สื่อวีซีดีและซีดีบันทึกการแสดงหนังตะลุง เป็นสื่อที่กำลังได้รับความนิยมมากในปัจจุบัน โดยเฉพาะสื่อวีซีดี เพราะมีทั้งภาพและเสียง นายหนังกุ่มทั้ง 3 กลุ่ม ใช้ประโยชน์จากวีซีดีบันทึกการแสดงหนังตะลุง

ก. การรับสื่อวีซีดีและซีดีบันทึกการแสดงหนังตะลุงของนายหนังกุ่มที่ 1

นายหนังกุ่มที่ 1 ทั้งรุ่นเก่าและรุ่นใหม่นิยมดูวีซีดีบันทึกการแสดงหนังตะลุงของคณะอื่น เพื่อเปรียบเทียบกับการแสดงของตน และพัฒนาการแสดงของตนให้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งนายหนังกุ่มที่ 1 รุ่นใหม่จะเปลี่ยนแบบโครงเรื่องและมุขตลกจากวีซีดีบันทึกการแสดงหนังตะลุง

ข. การรับสื่อวีซีดีและซีดีบันทึกการแสดงหนังตะลุงของนายหนังกุ่มที่ 2

นายหนังกุ่มที่ 2 รุ่นเก่าจะดูวีซีดีบันทึกการแสดงหนังตะลุงของคณะอื่น เพื่อเปรียบเทียบและศึกษาเทคนิคการแสดง ส่วนนายหนังกุ่มที่ 2 รุ่นใหม่ใช้วีซีดีบันทึกการแสดงหนังตะลุงเพื่อฝึกเชิดรูป ขยับทกลอน พากย์เสียงเจรจา เพราะไม่มีเวลาไปฝึกกับครูหนังเหมือนในอดีต นอกจากนี้มักเปลี่ยนแบบโครงเรื่องและมุขตลกจากวีซีดีบันทึกการแสดงหนังตะลุง

ค. การรับสื่อวีซีดีและซีดีบันทึกการแสดงหนังตะลุงของนายหนังกุ่มที่ 3

นายหนังกุ่มที่ 2 รุ่นเก่าจะดูวีซีดีบันทึกการแสดงหนังตะลุงของคณะอื่น เพื่อเปรียบเทียบและศึกษาเทคนิคการแสดง ส่วนนายหนังกุ่มที่ 3 รุ่นใหม่ใช้วีซีดีบันทึกการแสดงหนังตะลุงเพื่อฝึกเชิดรูป ขยับทกลอน พากย์เสียงเจรจา เพราะไม่มีเวลาไปฝึกกับครูหนังเหมือนในอดีต นอกจากนี้มักเปลี่ยนแบบโครงเรื่องและมุขตลกจากวีซีดีบันทึกการแสดงหนังตะลุง เหมือนนายหนังกุ่มที่ 2

5.1.5 สื่อเทปบันทึกการแสดงหนังตะลุง (เทปคาสเส็ต)

เทปบันทึกการแสดงหนังตะลุง เคยได้รับความนิยมก่อนที่จะมีวีซีดีและซีดีบันทึกการแสดงหนังตะลุง สมัยก่อนนายหนังตะลุงหัดใหม่ก็หัดร้องกลอน หัดเจรจารูป โดยอาศัยเทปหนังตะลุงเป็นครุมาก่อนและอาศัยมุขตลกจากเทปตลกเช่นเดียวกับหนังตะลุงในสมัยนี้ที่ใช่วีซีดีหรือซีดี

ก. การรับสื่อเทปบันทึกการแสดงหนังตะลุงของนายหนังกลุ่มที่ 1

ในยุคที่ 1, 2, 3 และ 4 ยังไม่มีวีซีดี นายหนังนิยมฟังเทปหนังตะลุง เพื่อฝึกฝน เพื่อเปรียบเทียบ และฟังเพื่อความบันเทิง แต่ในปัจจุบันไม่ค่อยนิยม จะสนใจวีซีดีมากกว่า เพราะมีทั้งภาพและเสียง

ข. การรับสื่อเทปบันทึกการแสดงหนังตะลุงของนายหนังกลุ่มที่ 2

ในยุคที่ 1, 2, 3 และ 4 นายหนังนิยมฟังเทปหนังตะลุง เพื่อฝึกฝน เพื่อเปรียบเทียบ และฟังเพื่อความบันเทิง แต่ในปัจจุบันไม่ค่อยนิยม จะสนใจวีซีดีมากกว่า เหมือนนายหนังกลุ่มที่ 1

ค. การรับสื่อเทปบันทึกการแสดงหนังตะลุงของนายหนังกลุ่มที่ 3

นายหนังกลุ่มนี้ใช้สื่อเทปหนังตะลุงเหมือนกับนายหนังกลุ่มที่ 1 และ 2 ส่วนนายหนังพากย์เทปนิยมใช้เสียงจากเทปมากกว่าจากซีดี วีซีดี เพราะ ไม่มีปัญหาแผ่นสะดุด

5.1.6 สื่อวีซีดี/ซีดี/วิดีโอ/เทปตลกคาเฟ่

นายหนังนิยมดูวีซีดี/ซีดี/วิดีโอ/เทปตลกคาเฟ่ เพื่อนำมุขตลกมาใช้ในการแสดงหนังตะลุง เพราะเป็นมุขตลกที่ใช้รูปแบบการสนทนาเหมือนตัวตลกในหนังตะลุงออกมาคุยกัน แต่ต้องปรับเปลี่ยนอีกครั้งหนึ่ง เพราะมุขตลกดังกล่าวได้เผยแพร่ไปมากแล้ว ถ้านายหนังไปแสดงซ้ำเหมือนเดิมก็ไม่ตลก ทำให้ผู้ชมเบื่อหน่ายได้

ก. การรับสื่อวีซีดี/ซีดี/วิดีโอ/เทปตลกคาเฟ่ของนายหนังกลุ่มที่ 1

นายหนังกลุ่มที่ 1 ทั้งรุ่นเก่าและรุ่นใหม่แสวงหามุขตลกจากวีซีดี ซีดี วิดีโอ เทป ตลกคาเฟ่ เพื่อเลียนแบบหรือนำมาประยุกต์เป็นมุขตลกของตัวเอง สำหรับใช้ในบทเจรจาหนังตะลุง

ข. การรับสื่อวีซีดี/ซีดี/วิดีโอ/เทปตลกคาเฟ่ของนายหนังกลุ่มที่ 2

นายหนังกลุ่มที่ 2 รุ่นใหม่แสวงหามุขตลกจากวีซีดี ซีดี วิดีโอ เทป ตลกคาเฟ่ เพื่อเลียนแบบหรือนำมาประยุกต์เป็นมุขตลกของตัวเอง สำหรับใช้ในบทเจรจาหนังตะลุง ส่วนนายหนังรุ่นเก่าไม่ค่อยนิยมดูเท่าไรนัก

ค. การรับสื่อวีซีดี/ซีดี/วิดีโอ/เทปคลกคาเฟ่ของนายหนังกุ่มที่ 3

นายหนังกุ่มใหม่ใช้ประโยชน์จากวีซีดี ซีดี วิดีโอ เทป คลกคาเฟ่ เหมือนนายหนังกุ่มที่ 1 และ 2 ส่วนนายหนังกุ่มเก่าไม่นิยมแสดงคลกแบบคลกคาเฟ่ จึงไม่นิยมแสวงหาชุดคลกจากสื่อเหล่านี้

5.1.7 สื่อซีดีและเทปเพลงลูกทุ่ง (เทปคาสเส็ต)

นายหนังกุ่มทั้ง 3 กลุ่ม นิยมฟังเพลงลูกทุ่ง เพราะเป็นความชอบส่วนตัว และฟังเพื่อนำเพลงและทำนองมาใช้ในการแสดงหนังตะลุง แต่ส่วนใหญ่การเลือกเพลงลูกทุ่งมาประกอบการแสดง และฝึกซ้อมจะเป็นหน้าที่ของลูกคู่

ก. การรับสื่อซีดีและเทปเพลงลูกทุ่งของนายหนังกุ่มที่ 1

นายหนังกุ่มที่ 1 ทั้งรุ่นเก่าและรุ่นใหม่ ใช้เพลงลูกทุ่งยอดนิยมในการแสดงหนังตะลุง สำหรับนายหนังกุ่มใหม่บางคนแนะนำเพลงลูกทุ่งที่กำลังเป็นที่นิยมมาร้องประกอบการแสดงหนังตะลุงหรือบางคนสามารถนำเพลงลูกทุ่งยอดนิยมาแปลงเนื้อหาเป็นเพลงคลกให้รูปตัวคลกร้องเป็นการสร้างความบันเทิงให้กับผู้ชมซึ่งได้รับการตอบรับอย่างดี

ข. การรับสื่อซีดีและเทปเพลงลูกทุ่งของนายหนังกุ่มที่ 2

นายหนังกุ่มที่ 2 ทั้งรุ่นเก่าและรุ่นใหม่ ใช้เพลงลูกทุ่งยอดนิยมในการแสดงหนังตะลุง สำหรับนายหนังกุ่มใหม่บางคนแนะนำเพลงลูกทุ่งที่กำลังเป็นที่นิยมมาร้องประกอบการแสดงหนังตะลุงหรือบางคนสามารถนำเพลงลูกทุ่งยอดนิยมาแปลงเนื้อหาเป็นเพลงคลกให้รูปตัวคลกร้องเหมือนกับนายหนังกุ่มที่ 1

ค. การรับสื่อซีดีและเทปเพลงลูกทุ่งของนายหนังกุ่มที่ 3

นายหนังกุ่มที่ 3 ทั้งรุ่นเก่าและรุ่นใหม่ ใช้เพลงลูกทุ่งยอดนิยมในการบรรเลงทำนองเพลงลูกทุ่ง แต่ไม่นิยมนำเพลงลูกทุ่งมาร้องระหว่างการแสดง

5.1.8 สื่อภาพยนตร์

วรรณกรรมหนังตะลุงหลายเรื่องมีเค้าโครงเรื่องมาจากภาพยนตร์อินเดีย นายหนังกุ่มเก่าหลายท่านนิยมดูภาพยนตร์อินเดีย และนำเรื่องราวมาประดิษฐ์คำรับให้กลายเป็นเรื่องหนังตะลุง เพราะภาพยนตร์อินเดียมีกนิหิรและมีการดำเนินเรื่องคล้ายกับนิทานจกกรๆ วงศ์ๆ ของไทย

ปัจจุบันนายหนังไม่ค่อยนำเรื่องราวจากภาพยนตร์มาใช้ในการแสดงหนังตะลุง จะเป็นการชมภาพยนตร์เพื่อความบันเทิงมากกว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าไม่มีภาพยนตร์อินเดียเข้ามาฉายในโรงภาพยนตร์ต่างจังหวัด ส่วนใหญ่เป็นภาพยนตร์ในกระแสจากตะวันตกและภาพยนตร์ไทย ซึ่งมีเรื่องราวที่ไม่สอดคล้องกับการนำมาประยุกต์ใช้เป็นบทหนังตะลุง หรือหากจะชมภาพยนตร์อินเดียก็ต้องเช่าเป็นวีดีโอ แต่ก็หาชมได้ยากเพราะส่วนใหญ่ร้านเช่าวีดีโอในชนบทได้เปลี่ยนมาเป็นร้านเช่าวีซีดี และไม่ค่อยมีวีซีดีภาพยนตร์อินเดีย

ก. การรับสื่อภาพยนตร์ของนายหนังกลุ่มที่ 1

ในอดีตนายหนังรุ่นเก่าได้ดัดแปลงโครงเรื่องจากภาพยนตร์อินเดีย มาเป็นเนื้อเรื่องหนังตะลุง แต่ปัจจุบันนายหนังทั้งรุ่นเก่าและรุ่นใหม่นิยมชมภาพยนตร์เพื่อความบันเทิงมากกว่า เพราะภาพยนตร์ในปัจจุบัน ไม่มีเค้าโครงเรื่องที่สอดคล้องกับเนื้อเรื่องหนังตะลุง

ข. การรับสื่อภาพยนตร์ของนายหนังกลุ่มที่ 2

ปัจจุบันนายหนังกลุ่มที่ 2 ทั้งรุ่นเก่าและรุ่นใหม่นิยมดูภาพยนตร์เพื่อความบันเทิง เหมือนนายหนังกลุ่มที่ 1

ค. การรับสื่อภาพยนตร์ของนายหนังกลุ่มที่ 3

ปัจจุบันนายหนังกลุ่มที่ 2 ทั้งรุ่นเก่าและรุ่นใหม่นิยมดูภาพยนตร์เพื่อความบันเทิง เหมือนนายหนังกลุ่มที่ 1

เมื่อพิจารณาการรับสื่อของนายหนังทั้ง 3 กลุ่ม สามารถเปรียบเทียบได้ดังตารางที่ 4 นี้

ตารางที่ 7 การรับสื่อของนายหนังตะลุงทั้ง 3 กลุ่ม

สื่อมวลชน	การรับสื่อของนายหนังตะลุง		
	กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2	กลุ่มที่ 3
1. สื่อโทรทัศน์	แสวงหาความรู้ ข่าวสาร มุขตลก จากรายการโทรทัศน์ เพื่อนำมาใช้ในการแสดง		นายหนังรุ่นใหม่แสวงหาความรู้ ข่าวสาร มุขตลก จากรายการโทรทัศน์ เพื่อนำมาใช้ในการแสดง

ตารางที่ 7 การรับสื่อของนายหนังตะลุงทั้ง 3 กลุ่ม (ต่อ)

สื่อมวลชน	การรับสื่อของนายหนังตะลุง		
	กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2	กลุ่มที่ 3
1. สื่อโทรทัศน์ (ต่อ)			ส่วนนายหนังรุ่นเก่าจะรับไว้ เป็นความรู้เท่านั้น ไม่ค่อยนำมาประยุกต์ใช้ในการแสดงมากนัก
2. สื่อวิทยุ	แสวงหาข่าวสารท้องถิ่น และฟังเพลงลูกทุ่งยอดนิยม		
3. สื่อสิ่งพิมพ์	แสวงหาข่าวสารการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และบันเทิง จากหนังสือพิมพ์ และแสวงหามุขลลกจากหนังสือขำขัน หนังสือการ์ตูน		
4. สื่อวีซีดีและซีดีบันทึกการแสดงหนังตะลุง	ดูวีซีดีหนังตะลุงคณะอื่น เพื่อเปรียบเทียบและศึกษาเทคนิคการแสดง	สำหรับนายหนังรุ่นใหม่ ดูวีซีดี เพื่อฝึกฝนการแสดงทั้งการเชิดรูป การขับกลอน การเจรจา ส่วนนายหนังรุ่นเก่าจะดูวีซีดี เพื่อเปรียบเทียบและศึกษาเทคนิคการแสดง	
5. สื่อเทปบันทึกการแสดงหนังตะลุง	ในชุดที่ 1, 2, 3 และ 4 ยังไม่มีวีซีดี นายหนังนิยมฟังเทปหนังตะลุง เพื่อฝึกฝน เพื่อเปรียบเทียบ และฟังเพื่อความบันเทิง แต่ในปัจจุบันไม่ค่อยนิยม จะสนใจวีซีดีมากกว่า เพราะมีทั้งภาพและเสียง	นายหนังกลุ่มนี้ใช้สื่อเทปหนังตะลุง เหมือนกับนายหนังกลุ่มที่ 1 และ 2 ส่วนนายหนังพากย์เทปนิยมใช้เสียงจากเทปมากกว่าจากซีดี วีซีดี เพราะไม่มีปัญหาแผ่นสะดุด	
6. สื่อวีซีดี/ซีดี/วิดีโอ/เทปตลก	แสวงหามุขลลกจากวีซีดี ซีดี วิดีโอ เทป ตลกคาเฟ่ เพื่อเลียนแบบหรือนำมาประยุกต์เป็นมุขลลกของตัวเอง สำหรับใช้ในบทเจรจาหนังตะลุง		นายหนังรุ่นใหม่ใช้ประโยชน์จากวีซีดี ซีดี วิดีโอ เทป ตลกคาเฟ่ เหมือนนายหนังกลุ่มที่ 1 และ 2 ส่วนนายหนังรุ่นเก่าไม่นิยมแสดงตลกแบบตลกคาเฟ่ จึงไม่นิยมแสวงหามุขลลกจากสื่อเหล่านี้

ตารางที่ 7 การรับสื่อของนายหนังตะลุงทั้ง 3 กลุ่ม (ต่อ)

สื่อมวลชน	การรับสื่อของนายหนังตะลุง		
	กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2	กลุ่มที่ 3
7. สื่อซีดีและเทปเพลงลูกทุ่ง	ใช้สำหรับซ้อมการบรรเลงดนตรี และร้องเพลงลูกทุ่งยอดนิยม ในการแสดงหนังตะลุง		
8. สื่อภาพยนตร์	โบยดีคนาหนังคัปลงโครงเรื่องจากภาพยนตร์อินเดีย มาเป็นเนื้อเรื่องหนังตะลุง แต่ปัจจุบันนายหนังชมภาพยนตร์เพื่อความบันเทิงมากกว่า เพราะภาพยนตร์ในปัจจุบันไม่มีเค้าโครงเรื่องที่สอดคล้องกับเนื้อเรื่องหนังตะลุง		

จากตารางสรุปได้ว่านายหนังกลุ่มที่ 1 และ 2 ใช้ประโยชน์จากสื่อมวลชนมากที่สุด และใช้เพื่อแสวงหาข่าวสาร ความรู้ และมุขตลก และจากการสัมภาษณ์พบว่าสื่อมวลชนที่นายหนังใช้มากที่สุด บ่อยที่สุด คือ สื่อโทรทัศน์ เพราะเป็นแหล่งรวบรวมข่าวสาร ความรู้ และความบันเทิง ไว้ครบครัน รวมทั้งเป็นสื่อที่เชื่อมความเข้าใจระหว่างนายหนังและผู้ชมเพราะได้รับสารจากแหล่งสารแหล่งเดียวกัน

5.2 กลวิธีการต่อรองของนายหนังตะลุง

เมื่อนายหนังแต่ละกลุ่มรับสารจากสื่อมวลชนมาแล้ว นายหนังก็จะนำมาต่อรองเพื่อปรับเปลี่ยนเป็นการแสดงหนังตะลุง โดยผู้วิจัยพิจารณาถว้การต่อรองใน 3 รูปแบบ คือ

- 5.2.1 Addition คือ ของเก่าก็ยังคงอยู่ครบ และของใหม่ก็เข้ามาเพิ่มเติม
- 5.2.2 Articulation คือ การรับของใหม่เข้ามาบางส่วน คัดของเดิมทิ้งไปบางส่วน และ
- 5.2.3 Substitution คือ การรับของใหม่เข้ามาแทนที่ของเดิมทั้งหมด

จากการศึกษาพบว่า องค์ประกอบของการแสดงหนังตะลุงที่นายหนังต่อรองจากสื่อมวลชน มี 4 องค์ประกอบ คือ (1) เนื้อหาของหนังตะลุง (2) รูปหนังตะลุง (3) พิธีกรรมการไหว้ครู (4) จอหนังและโรงหนัง ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

5.2.1 การต่อรูปแบบ Addition

องค์ประกอบที่มีการต่อรูปแบบ Addition คือ เนื้อหาของหนังตะลุง (มี 3 ส่วน คือ โครงเรื่องหนังตะลุง, เนื้อเรื่อง, คนตรีและเพลงประกอบการแสดงหนังตะลุง) และรูปหนังตะลุง และ นายหนังที่มีการต่อรวมมากที่สุดคือ นายหนังกลุ่มที่ 1 และ 2

ก. เนื้อหาของหนังตะลุง

จากการศึกษาพบว่าสารจากสื่อมวลชนที่นายหนังนำมาคิดแปลงเป็นเนื้อหาของหนังตะลุง มี 3 ส่วน คือ (1) โครงเรื่องหนังตะลุง, (2) เนื้อเรื่อง (ข่าวสารและบทกลก), (3) คนตรีและเพลงประกอบการแสดงหนังตะลุง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

(1) การดัดแปลงโครงเรื่องจากสื่อมวลชน

จากการศึกษาการสร้างโครงเรื่องหนังตะลุง พบว่า นายหนังตะลุงนำมาจาก 4 แหล่ง คือ (1) ดัดแปลงจากนิยายหนังตะลุงเก่าๆ ของนายหนังรุ่นเก่า โดยนายหนังศึกษาจากเทป/ซีดี/วีซีดีบันทึกการแสดงหนังตะลุง (2) ดัดแปลงจากวรรณกรรมหรือนวนิยายที่พิมพ์จำหน่ายทั่วไป (3) ดัดแปลงจากละครจักรๆ วงศ์ๆ ทางโทรทัศน์ (4) ดัดแปลงจากสื่อมวลชนอื่นๆ ดังตารางที่ 6 นี้

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบการดัดแปลงโครงเรื่องจากสื่อมวลชนของนายหนัง

การดัดแปลงโครงเรื่องจากสื่อมวลชน	นายหนังกลุ่มที่ 1		นายหนังกลุ่มที่ 2		นายหนังกลุ่มที่ 3	
	รุ่นเก่า	รุ่นใหม่	รุ่นเก่า	รุ่นใหม่	รุ่นเก่า	รุ่นใหม่
1. ดัดแปลงจากนิยายหนังตะลุงเก่าๆ ของนายหนังรุ่นเก่า	/	/	/	/	/	/
2. ดัดแปลงจากวรรณกรรมหรือนวนิยาย ที่พิมพ์จำหน่ายทั่วไป	/	/	/		/	
3. ดัดแปลงจากละครจักรๆ วงศ์ๆ ทางโทรทัศน์	/		/		/	
4. ดัดแปลงจากสื่อมวลชนอื่นๆ	/		/			

จากตารางสรุปได้ว่า

(1) นายหนังนิยมนัดแปลงจากนิยายหนังสือเล่มเก่าๆ ของนายหนังรุ่นเก่ามากที่สุด และตัดแปลงจากวรรณกรรม, ละครจักรๆ วงศ์ๆ ทางโทรทัศน์, และสื่อมวลชนอื่นๆ รองลงมาตามลำดับ

(2) นายหนังรุ่นเก่ากลุ่มที่ 1 และ 2 จะตัดแปลงโครงเรื่องจากสื่อมวลชนทั้ง 4 ประเภท เพราะมีความสามารถและชำนาญในการแต่งบทกลอนหนังสือเล่มมากกว่ากลุ่มอื่นๆ อีกทั้งถือว่าเป็นศักดิ์ศรีของหนังสือที่จะต้องแต่งบทหนังสือ และนายหนังกลุ่มนี้ยังต้องแต่งบทหนังสือให้กับลูกศิษย์ (นายหนังรุ่นใหม่) ที่เพิ่มเริ่มแสดง และที่ยังแต่งบทไม่ได้อีกด้วย

(3) นายหนังรุ่นใหม่ทั้ง 3 กลุ่ม นิยมนัดแปลงจากนิยายหนังสือเล่มเก่าๆ ของนายหนังรุ่นเก่ามากที่สุด เพราะทำได้ง่ายที่สุด ไม่ต้องแต่งกลอนเอง และไม่ต้องคิดโครงเรื่องเอง

วิธีตัดแปลง โครงเรื่องจากสื่อมวลชนทั้ง 4 ประเภท สามารถทำได้ดังนี้

(1.1) การตัดแปลงโครงเรื่องจากนิยายหนังสือเล่มเก่าๆ ของนายหนังรุ่นเก่า

นายหนังต้องมีเทพ/ชีตี/วีชีตีบันทึกการแสดงสดหนังสือของหลายๆ คณะ โดยนายหนังมีกลวิธีสำรองคือ

- ตัดต่อจากต่างๆ จากหลายๆ เรื่อง ให้ผสมผสานสอดคล้องกันจนกลายเป็นเรื่องเดียว โดยการยกมาทั้งฉากจากเรื่องหนึ่ง มาต่อกับอีกฉากของอีกเรื่องหนึ่ง นายหนังที่มีความสามารถในการแต่งกลอนนิยมใช้วิธีการนี้เพราะสะดวก ง่าย เพียงแค่เขียนกลอนเชื่อมฉากต่างๆ เข้าด้วยกันใหม่เท่านั้นเอง ส่วนรายละเอียดในฉากทั้งบทกลอน บทเจรจา ตัวละครยังคงเหมือนเดิม แต่เปลี่ยนชื่อตัวละครตามเรื่องใหม่ และปรับบทเจรจาให้มีเนื้อหาทันสมัย

- ตัดต่อกลอนต่างๆ จากหลายๆ เรื่อง ทั้งนี้นายหนังต้องมีโครงเรื่องในใจอยู่ก่อนแล้วจึงแสวงหากลอนเก่าจากหนังสือโบราณ ซึ่งหาได้จากเทพเก่าๆ นำมาผสมผสานกับกลอนที่นายหนังแต่งเองมาประกอบขึ้นเป็นนิยายหนังสือเล่มเรื่องใหม่ ซึ่งต้องใช้บทกลอนจำนวนมาก อย่างน้อยจาก 4 - 5 เรื่องถึงจะได้ ซึ่งการตัดต่อกลอนก็มีลักษณะคล้ายๆ กับการตัดต่อฉาก เพียงแต่การตัดต่อกลอนคือเอาเฉพาะบทกลอนที่เข้ากับเรื่องใหม่เท่านั้น แต่การตัดต่อฉากคือการยกมาทั้งหมดในฉากวิธีการนี้นายหนังรุ่นใหม่ไม่ค่อยนิยม เพราะไม่ค่อยมีความสามารถในการแต่งกลอน หรือเชื่อมกลอนเป็นเรื่องใหม่ได้

- นำหนังสือเล่มเก่ามาตัดบางฉากออกไป แต่ก็ไม่ได้เพิ่มฉากใหม่ นิยายหนังสือเล่มเก่าๆ ที่นิยมนำมาใช้คือ นิยายหนังสือของ หนังสือกัน ทองหล่อ, หนังสือจีน ธรรมโมฆณ์, หนังสือพร้อมน้อย

ตะลุงสากล ทั้งนี้เพราะหนังตะลุงสมัยก่อนเป็นเรื่องที่สนุก น่าสนใจ แต่ยึดถือไม่เหมาะสมกับ สถานการณ์การแสดงหนังตะลุงในปัจจุบันที่ต้องรวบรัดตัดความ เน้นเรื่องตลกไปกษา นอกจากนี้จะ ตัดบางฉากออกไปแล้ว ยังตัดกลอนที่ยาวเกินไป และบทสนทนาที่ยาวเกินไปออกไปด้วย

(1.2) การตัดแปลงโครงเรื่องจากวรรณกรรมหรือนวนิยายที่พิมพ์จำหน่าย

วรรณกรรมหรือนวนิยายที่นายหนังเลือกมาตัดแปลงเป็นนิยายหนังตะลุงส่วนใหญ่จะเป็น งานเขียนของหลวงวิจิตรวาทการ เช่น เรื่องห้วงรักเหวลึก, พานทองรองเลือด, กุหลาบเมาะลำเลิง เป็นต้น หรือเรื่องราวจากวรรณคดีที่เป็นที่รู้จัก เช่น พระอภัยมณี, ขุนช้างขุนแผน, มัทนพาธา, ลิลิต พระลอ, นิทานเวตาล เป็นต้น

ทั้งนี้นายหนังจะตัดแปลงเรื่องโดยแบ่งเรื่องราวออกมาเป็นฉากๆ ไม่ได้เอามาทั้งหมดทั้ง เรื่อง เลือกบางส่วนมาเป็นบางฉากให้พอเข้าใจเรื่องราวเท่านั้น หลังจากนั้นจึงเป็นเมืองต่างๆ แม้ เรื่องที่นำมาตัดแปลงจะเป็นเรื่องสมัยใหม่ แต่นายหนังก็ต้องนำมาปรับจากบ้านหลังหนึ่งให้กลายเป็น เมืองเมืองหนึ่ง ในส่วนของตัวละครนั้นจะคงตัวละครหลักเอาไว้แต่เปลี่ยนชื่อทั้งหมด ตัว ประกอบอื่นๆ จะตัดทิ้ง และจะเพิ่มตัวละครของหนังตะลุงเข้าไป ก็สามารถสร้างหนังตะลุงได้ 1 เรื่อง

กลวิธีนี้หากคิดแปลงจากเรื่องที่เป็นบทกลอนอยู่แล้ว นายหนังจะหยิบคำกลอนจากเรื่อง นั้นๆ มาใช้ได้เลย อาจแต่งเพิ่มเติมเล็กน้อยเมื่อเชื่อมฉากต่างๆ เข้าด้วยกัน แต่ถ้าตัดแปลงจาก วรรณกรรมร้อยแก้ว นายหนังต้องแต่งกลอนเองทั้งหมด ซึ่งนายหนังที่มีความสามารถในการแต่ง กลอนเท่านั้นที่จะทำได้ และนายหนังเหล่านี้ก็จะมีเรื่องใหม่ๆ สนุกๆ สับเปลี่ยนมานำเสนอต่อผู้ชม อย่างต่อเนื่อง

(1.3) การตัดแปลงโครงเรื่องจากละครจักรๆ วงศ์ๆ ทางโทรทัศน์

หากเป็นละครทางโทรทัศน์นายหนังจะสนใจละครจักรๆ วงศ์ๆ มากที่สุด เพราะมีลักษณะ การดำเนินเรื่องแบบเดียวกับหนังตะลุง ทำให้นายหนังสามารถดึงเอาบางฉากบางตอนมาเพิ่มในการ แสดงหนังตะลุงได้ หรือแต่งเรื่องใหม่โดยเอาโครงเรื่องของละครจักรๆ วงศ์ๆ นั้น แต่เปลี่ยนชื่อ เรื่อง เปลี่ยนชื่อตัวละคร เปลี่ยนสถานที่ที่เกิดเรื่อง ทั้งนี้นายหนังรุ่นเก่าจะชอบละครแบบนี้มาก เพราะมีอิทธิพล เหาะเหินเดินอากาศ มียักษ์ มีผี ซึ่งในปัจจุบันผู้ชมเริ่มหันมาสนใจหนังตะลุงที่ แสดงเรื่องโบราณอีกครั้ง

(1.4) ตัดแปลงโครงเรื่องจากสื่อมวลชนอื่นๆ

สื่อมวลชนอื่นๆ ที่นายหนังสามารถนำมาตัดแปลงเป็นหนังตะลุงได้ คือ ภาพยนตร์อินเดีย วิชีตีลิก ละคร โทรทัศน์ และละครวิทยุ นายหนังหนังตะลุงรุ่นเก่าจะนิยมดูภาพยนตร์อินเดียมาก และจะนำเรื่องราวมาตัดแปลงเป็นหนังตะลุง โดยนำเรื่องมาแบ่งเป็นฉาก ตั้งเมือง แต่งกลอนตามเนื้อเรื่อง และเพิ่มบทตลกเข้าไป

สำหรับละครทางโทรทัศน์โดยทั่วไปมักจะไม่ค่อยมีประโยชน์สำหรับนายหนัง เพราะเป็นเรื่องคนละแนวกับหนังตะลุงที่เป็นเรื่องจักรๆ วงศ์ๆ สิ่งที่นายหนังพอจะหาได้จากละครโทรทัศน์คือมุขตลกในละครตลก และบางครั้งนำชื่อพระเอกนางเอกละครที่คนกำลังนิยมมาเป็นชื่อพระเอกนางเอกหนังตะลุงหรือนำมาล้อเลียนเป็นตัวตลก

อย่างไรก็ตามสิ่งที่นายหนังจะต้องตระหนักในการตัดแปลงมาเป็นบทหนังตะลุงคือ นายหนังต้องมีความรู้เรื่องกลอน นายหนังตะลุงจำเป็นต้องศึกษาวรรณกรรมพระอภัยมณี และนิราศต่างๆ ของสุนทรภู่ เพราะเป็นกลอนที่ลงจังหวะกับการว่าทำนองหนังตะลุง และสามารถนำบางบทบางตอนมาใช้ในการแสดงเรื่องหนังตะลุงด้วย

สรุปได้ว่าการจะตัดแปลงเนื้อหาจากสื่อมวลชนมาเป็นบทหนังตะลุง นายหนังต้อง (1) แบ่งเนื้อเรื่องนั้นออกเป็นฉาก (2) ตั้งเมืองขึ้นมา เพราะหนังตะลุงจะเล่าเรื่องเป็นเมือง (3) นายหนังจะคงตัวละครหลักเอาไว้แต่จะเปลี่ยนชื่อตัวละคร พยายามให้ลงท้ายด้วยสระอา สระอี เพื่อสะดวกในการแต่งกลอน (4) นายหนังจะเพิ่มตัวตลกเข้าไปในทุกฉาก เพราะทุกวันนี้ผู้ชมให้ความสนใจกับหนังตลก ซึ่งมุขตลกนายหนังต้องหามาเพิ่มเติมภายหลัง นี่เป็นเฉพาะส่วนของโครงเรื่องเท่านั้น แล้วนายหนังก็จะหากกลอนเข้ามาใส่ หรือแต่งกลอนเองตามความสามารถของนายหนัง

(2) ตัดแปลงเนื้อเรื่องจากสื่อมวลชน

เนื้อเรื่องจากสื่อมวลชนที่นายหนังนำมาปรับใช้เป็นเนื้อเรื่องหนังตะลุง แบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน คือ เนื้อหาที่เป็นข่าวสาร และเนื้อหาที่เป็นมุขตลก ซึ่งสามารถเปรียบเทียบนายหนังทั้ง 3 กลุ่มได้ดังตารางที่ 7 นี้

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบการดัดแปลงเนื้อเรื่องจากสื่อมวลชนของนายหนัง

การดัดแปลงเนื้อเรื่องจากสื่อมวลชน	นายหนังกลุ่มที่ 1		นายหนังกลุ่มที่ 2		นายหนังกลุ่มที่ 3	
	รุ่นเก่า	รุ่นใหม่	รุ่นเก่า	รุ่นใหม่	รุ่นเก่า	รุ่นใหม่
1. ดัดแปลงข่าวสารจากสื่อมวลชน	/	/	/	/	/	/
2. ดัดแปลงมุขตลกจากสื่อมวลชน	/	/	/	/	/	/

จากตารางสรุปได้ว่า

- (1) นายหนังทั้ง 3 กลุ่ม นิยมดัดแปลงข่าวสารจากสื่อมวลชนมาเป็นเนื้อหาของหนังตะลุง
- (2) นายหนังกลุ่มที่ 1 ทั้งรุ่นเก่าและรุ่นใหม่ นิยมดัดแปลงข่าวสารและมุขตลกจากสื่อมวลชนมากกว่านายหนังกลุ่มอื่น
- (3) นายหนังกลุ่มรุ่นเก่ากลุ่มที่ 2 และ 3 ไม่นิยมดัดแปลงมุขตลกจากสื่อมวลชน เพราะจะใช้มุขตลกของเก่าที่เคยแสดง และใช้มุขตลกจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน หรือเหตุการณ์หน้าโรงหนังขณะแสดงมากกว่า
- (4) นายหนังรุ่นใหม่ ทั้ง 3 กลุ่ม นิยมดัดแปลงข่าวสารและมุขตลกจากสื่อมวลชน เพราะข่าวสารและมุขตลกทันสมัยเป็นปัจจัยที่ทำให้คนดูชอบ

วิธีดัดแปลงเนื้อเรื่องจากสื่อมวลชนสามารถทำได้ดังนี้

(2.1) การดัดแปลงข่าวสารจากสื่อมวลชน

หนังตะลุงทุกวันนี้ต้องพูดถึงเรื่องราวข่าวสารความเป็นไปของบ้านเมืองทั้งในท้องถิ่น ในประเทศ และต่างประเทศ ข่าวสารต่างๆ เหล่านี้ นายหนังจะแสวงหาจากสื่อมวลชนโดยใช้สื่อโทรทัศน์มากที่สุด ข่าวสารดังกล่าวที่นายหนังนำมาประยุกต์ใช้ในการแสดงหนังตะลุงแสดงถึงความเป็นผู้รอบรู้ ความสนใจข่าวสารของนายหนังทำให้นายหนังได้รับการยอมรับจากผู้ชม ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับความสามารถของนายหนังแต่ละคนว่าจะนำข่าวสารดังกล่าวเข้าร่วมอยู่ในการแสดงอย่างไรไม่ให้เสียอรรถรสของการแสดง

ลักษณะการรับข่าวสารของนายหนังนั้นนายหนังจะศึกษาข่าวสารโดยละเอียด นายหนังรุ่นใหม่จะอ่านหนังสือพิมพ์และดูข่าวโทรทัศน์ควบคู่กันไป ส่วนนายหนังรุ่นเก่าจะนิยมดูโทรทัศน์มากกว่า ทั้งนี้รายการข่าวเป็นรายการที่นายหนังทุกกลุ่มทุกรุ่นนิยมดูมากที่สุด รองลงมาคือรายการวิเคราะห์ข่าว ทั้งนี้ นายหนังมีความเห็นว่า การเป็นนายหนังต้องมีความรู้ให้มากกว่าผู้ชมที่นั่งดูอยู่

ข้างล่าง ถึงแม้วุฒิการศึกษาของนายหนังจะน้อยกว่าผู้ชมแต่ในเรื่องของข่าวสารบ้านเมืองนายหนังต้องทันสมัยกว่าทันข่าวได้ลับไวมากกว่าผู้ชม นายหนังถึงจะได้รับการยอมรับนับถือจากผู้ชม

การนำเสนอข่าวสารของนายหนังนั้นต้องเป็นไปในรูปแบบของศิลปการแสดงหนังตะลุงด้วย จากการศึกษาพบว่าเมื่อนายหนังรับข่าวสารมาแล้วไม่ว่าจะจากสื่อมวลชนชนิดใดก็ตามนายหนังจะเลือกว่าข่าวใดควรจะนำมาพูดถึงในการแสดงหนังตะลุง โดยจะเลือกข่าวที่กำลังเป็นที่สนใจในขณะนั้นและข่าวที่มีประโยชน์กับประชาชน ในขณะเดียวกันก็วิเคราะห์ข่าวนั้นไปด้วย แล้วดัดแปลงให้เป็นภาษาที่สั้นเข้าใจง่าย แล้วนำมาใส่ในบทหนังตะลุงให้ลงจังหวะ (ไม่ใช่ว่าจะใส่ไว้ตรงไหนก็ได้) ทั้งนี้ข่าวสารในหนังตะลุงมักจะนำมาพูดควบคู่กับเรื่องตลก

นอกจากข่าวสารต่างๆ ที่นายหนังนำมาบอกเล่าในรูปแบบการแสดงหนังตะลุงแล้ว ข่าวการเมืองก็เป็นอีกข่าวหนึ่งที่นายหนังนิยมนำมาวิพากษ์วิจารณ์ เสียดสี ล้อเลียน ซึ่งเป็นที่ชื่นชอบของผู้ชมจำนวนมาก ลักษณะการวิพากษ์วิจารณ์การเมืองในปัจจุบันจะเป็นแนวตลกขบขันมากกว่าที่จะวิพากษ์วิจารณ์จริงจังเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเหมือนในอดีต (ช่วง พ.ศ. 2516 – 2519 หนังตะลุงวิพากษ์วิจารณ์การเมืองอย่างรุนแรง) ทั้งนี้นายหนังมักลือชือในการวิพากษ์วิจารณ์ เช่น

- นำนโยบายของรัฐบาลมาพูดถึงในหนังตะลุงตอนที่เจ้าเมืองมีพระราชโองการ
- สมมติให้ตัวตลกเป็นนักการเมืองคนสำคัญ เช่น นายกรัฐมนตรี หัวหน้าพรรค ส.ส. หรือบุคคลสำคัญทางการเมือง มาพูดคุยแสดงความคิดเห็นถึงนโยบายรัฐบาลที่เกิดขึ้นในขณะนั้น
- นำวาทะของนักการเมืองที่พูดเป็นประจำ หรือเป็นวาทะเด็ดในช่วงนั้นๆ เช่น ถ้าเป็นนายชวน หลีกภัย ก็จะพูดว่า ผมยังไม่ได้รับรายงาน ถ้าเป็นนายบัญญัติ บรรทัดฐาน ก็จะพูดว่า ประการที่หนึ่ง ประการที่สอง ประการต่อมา เป็นต้น
- บางคณะตลกรูปหนังเป็นรูปคนสำคัญทางการเมือง (ทำได้คล้ายมาก) แล้วมีรูปตัวตลกเปิดโทรทัศน์คู่ข่าว ก็จะมีรูปนักการเมืองออกมาพูดในโทรทัศน์ เป็นลักษณะล้อเลียนให้ตลกมากกว่าวิพากษ์วิจารณ์อย่างจริงจัง
- นายหนังต้องเป็นกลางทางการเมือง เช่น ถ้าให้ตัวตลกตัวหนึ่งออกมาวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของนายกรัฐมนตรี ก็ต้องให้มีตัวตลกอีกตัวหนึ่งออกมาชื่นชมการทำงานของท่านด้วย

อย่างไรก็ตามการวิพากษ์วิจารณ์การเมืองนี้นายหนังต้องพูดอย่างมีความรู้ และคำนึงถึงความเหมาะสมว่า เรื่องไหนพูดได้ เรื่องไหนไม่ควรพูด ทั้งนี้ก็เพื่อความปลอดภัยของนายหนังเอง ปัจจุบันนายหนังนิยมนำเรื่องการเมืองที่จริงจังมาทำเป็นเรื่องตลก ดังที่ หนังแก้ว ศ. นครินทร์ (สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2547) กล่าวว่า “การแซวการเมืองผมก็มี แต่ผมไม่ได้แซวว่าเป็นจริงเป็นจัง ผม

จะแขมวเรื่องตลกๆ สนุกๆ ถ้าเอาของจริงมาเล่นมันจะไม่ตลก มันอาจจะเครียดได้ เพราะเรารู้ไม่จริง ถ้าเอาของจริงมาเล่นเหมือนข่าวในโทรทัศน์มันเครียด ก็เขาดูในโทรทัศน์แล้วจะมาดูเราเล่นอีกทำไม แต่ถ้าทำให้ตลกขึ้นมาจะดีกว่า คนชอบ”

(2.2) การดัดแปลงบทตลกจากสื่อมวลชน

มุขตลกส่วนใหญ่ นายหนังจะได้จาก 3 แหล่ง คือ หนังสือตลก เช่น หนังสือขายหัวเราะ หนังสือทะลึ่ง และหนังสือตลกอื่นๆ, วิซีดี ซีดี เทป บันทึกการสดหนังตะลุงของคณะที่มีชื่อเสียง, และวิซีดี ซีดี เทป ตลกคาเฟ่คณะต่างๆ บางส่วนนำมาจากโฆษณาทางโทรทัศน์แต่ไม่มากนัก ทั้งนี้ นายหนังรุ่นใหม่มักดูที่ 1 และ 2 จะอาศัยมุขตลกจากสื่อมวลชนมากที่สุด ส่วนนายหนังรุ่นเก่าจะใช้มุขตลกจากประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน มุขตลกจากวงสนทนา หรือนำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะแสดงมาล้อเลียนเป็นมุขสดๆ มุขใกล้ตัว ทำให้ผู้ชมรู้สึกตลกอย่างมีส่วนร่วม

การดัดแปลงบทตลกจากสื่อมวลชนมาเป็นบทตลกในหนังตะลุง นายหนังแต่ละคนจะมีกลวิธีแตกต่างกัน ดังนี้

- ลอกเลียนทั้งหมด โดยไม่ต้องดัดแปลง ส่วนใหญ่ที่ใช้วิธีนี้เพราะนำบทตลกมาจากวิซีดี ซีดี เทป บันทึกการแสดงสดหนังตะลุงเก่าๆ ที่ไม่ค่อยแพร่หลายมากนักมาใช้
- ลอกเลียนสถานการณ์จากสื่อแล้วมาปรับเป็นบทสนทนาเอง ส่วนใหญ่ได้จากหนังสือตลก วิซีดี ซีดี เทป ตลกคาเฟ่ บทตลกในสื่ออาจมีคนพูดหลายคน แต่ในหนังตะลุงส่วนใหญ่ในแต่ละฉากจะมีตัวละครเพียง 2 ตัว นายหนังจึงต้องปรับคำพูดให้เข้าใจเรื่องและตลกใน 2 ตัวนี้
- ลอกเลียนคำพูดจากโฆษณาที่คนทั่วไปรู้จัก จำได้ โดยให้ตัวละครเป็นผู้พูดทั้งหมด

อย่างไรก็ตามไม่ว่ามุขตลกนั้นจะมาจากแหล่งใดแต่สิ่งที่สำคัญคือ เป็นการตลกในมุมมองของชาวบ้าน เพราะนายหนังก็เป็นชาวบ้านและผู้ชมก็เป็นชาวบ้าน เรื่องที่นำมาตลกส่วนใหญ่จึงเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ทั้งนี้มุขตลกต่างๆ จะตลกมากตลกน้อยก็ขึ้นอยู่กับจังหวะที่ใช้ลีลาการพูด และการเลือกใช้ตัวละครของนายหนังแต่ละคน

(3) การดัดแปลงดนตรีและเพลงประกอบการแสดงหนังตะลุงจากสื่อมวลชน

การเปลี่ยนแปลงทางด้านดนตรีและเพลงประกอบการแสดงหนังตะลุงเริ่มพัฒนามาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2513 เมื่อหนังพร้อมนักร้องนำดนตรีสากล คือ กีตาร์ เบส กลองชุด และคีย์บอร์ด เข้ามาบรรเลงผสมวงกับเครื่องห้าหนังตะลุง คือ โหม่ง ฉิ่ง ทับ กลอง ปี่ ปรากฏว่าผู้ชมให้การยอมรับและชื่นชอบมากกว่าการบรรเลงเฉพาะดนตรีไทยอย่างเดียว ในอดีตจะบรรเลงเพลงไทยเดิมตามแบบฉบับการแสดงหนังตะลุง ล้อมมามีประชาชนนิยมฟังเพลงลูกทุ่งมากขึ้น การบรรเลงเพลงของหนังตะลุงจึง

เปลี่ยนไปบรรเลงเพลงลูกทุ่งก่อนการแสดงหนังและระหว่างเปลี่ยนฉาก ต่อมานายหนังรุ่นใหม่บาง
 คณะเริ่มนำนักร้องเข้ามาร้องเพลงคั่นจังหวะระหว่างเปลี่ยนฉากการแสดง ซึ่งได้รับความนิยมมาก
 ในปัจจุบัน

ในส่วนของการบรรเลงดนตรีนั้น เริ่มต้นจะบรรเลงดนตรีลูกทุ่งเพลงทันสมัยเพื่อเตรียม
 ความพร้อมของนักดนตรีและอุปกรณ์ต่างๆ รวมทั้งเพื่อสร้างจุดสนใจให้ผู้ชมทราบว่ามีการแสดง
 หนังตะลุง บรรเลงดนตรีไปตลอดจนนายหนังเริ่มทำพิธีไหว้ครู จึงเปลี่ยนจากการบรรเลงเพลง
 ลูกทุ่งมาเป็นเพลงโหมโรง เป็นการบรรเลงร่วมกันระหว่างดนตรีไทยและดนตรีสากล เพลงโหม
 โโรงจะบรรเลงอย่างรวบรัดไม่ต้องบรรเลงครบทั้ง 12 เพลงเหมือนในอดีต จะใช้เพลงไทยเดิมไป
 ตลอดตั้งแต่การออกรูปฤกษ์ รูปพระอิศวรทรงโค จนกระทั่งเริ่มแสดงเรื่อง หลังจากนั้นจะใช้เพลง
 ลูกทุ่งบรรเลงคั่นฉากระหว่างการแสดง ซึ่งมักจะเลือกเพลงที่กำลังนิยมในขณะนั้นเพื่อแสดงถึง
 ความทันสมัย ทั้งนี้การบรรเลงเพลงคั่นฉากทำไปเพื่อให้นายหนังได้พักผ่อน พักเสียง และเตรียมรูป
 ตัวละครที่จะออกในฉากต่อไป ในอดีตจะใช้เพลงไทยเดิมทั้งหมด อย่างไรก็ตามถึงแม้จะบรรเลง
 เพลงลูกทุ่งยอดนิยมใช้เครื่องดนตรีสากลผสมดนตรีไทย แต่ไม่ว่าทำนองดนตรีจะเปลี่ยนแปลงไป
 อย่างไร แต่เสียงที่โดดเด่นที่สุดและขาดไม่ได้เลยในการบรรเลงดนตรีหนังตะลุง คือเสียงปี่

เพลงต่างๆ ที่นำมาบรรเลงในการแสดงหนังตะลุงนั้นส่วนใหญ่เป็นหน้าที่ของลูกคู่ที่จะต้อง
 หาเพลงทันสมัยมาแสดง หนังบางคณะที่มีลูกคู่ประจำก็จะซ้อมกันสม่ำเสมอ แต่สำหรับหนังบาง
 คณะที่มีลูกคู่อาจรื้อก็จะมาซ้อมกันบนโรงหนังก่อนที่นายหนังจะเริ่มแสดง ทั้งนี้ลูกคู่จะรู้หน้าที่อยู่
 แล้วว่าต้องฝึกเล่นเพลงใหม่ให้ได้อยู่เสมอ จึงสามารถเล่นได้โดยทันที

ลูกคู่บางคณะจะเล่นเพลงจากโน้ตเพลง ซึ่งจากการสำรวจพบน้อยมาก ส่วนใหญ่จะเล่น
 เพลงแบบแกะเสียงจากเทป ซีดี วีซีดี ซึ่งขึ้นอยู่กับว่าใครจะถนัดใช้อุปกรณ์ชนิดใด จากการศึกษา
 พบว่าส่วนใหญ่จะซื้อมาเป็นซีดีหรือวีซีดี แล้วจะนำมาบันทึกเป็นเทปคาสเส็ทแล้วแกะเสียงจากเทป
 เพราะสามารถรอกลับไปกลับมาได้สะดวกกว่า

ในส่วนของการร้องเพลงในหนังตะลุง สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 กรณี คือ ตัวตลกออกมา
 ร้องเพลง เป็นการร้องเพลงที่ยังอยู่ในเนื้อเรื่อง ร้องโดยนายหนัง เรียกว่า “ร้องในรูป” และอีกกรณี
 หนึ่งคือการมีนักร้องโดยเฉพาะมาร้องเพลงคั่นฉากระหว่างการแสดง

ในกรณีแรกการร้องในรูป นายหนังต้องเสียงดีมากเพราะนอกจากจะว่าบทแล้วยังต้องร้อง
 เพลงอีก เพลงที่ร้องจะเป็นเพลงลูกทุ่งยอดนิยมและเพลงแปลง สำหรับเพลงแปลงนี้นายหนังจะแต่ง

เนื้อร้องเองแต่นำทำนองเพลงลูกทุ่งที่รู้จักกันดีมาใช้ โดยหนังจูเลียม กิ่งทอง เป็นนายหนังที่ริเริ่มแปลงเพลงเป็นคนแรก ปัจจุบันนายหนังที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นนักแปลงเพลงหนังตะลุง คือหนังนครินทร์ ชาทอง และหนังแก้ว ส. นครินทร์ ซึ่งเพลงที่แปลงนั้นจะเหมาะกับลักษณะอุปนิสัยของตัวละครแต่ละตัว ส่วนใหญ่จะเป็นนายโกลีที่ร้องเพลงแปลง ส่วนตัวละครอื่นๆ จะร้องเพลงลูกทุ่งทั่วไป และเพลงทุกเพลงที่นำมาร้องในรูปตัวละครจะต้องใช้สำเนียงของตัวละครตัวนั้นๆ ไม่ได้ร้องเหมือนเพลงโดยทั่วไป

ตัวอย่างเพลงแปลงที่ร้องโดยตัวละครนายโกลีผู้มีนิสัยชอบกิน

เพลงข้าวเหนียวทุเรียน (เนื้อร้อง โดย หนังนครินทร์ ชาทอง)

ลมโชยพัดกลิ่นเที่ยวบินวนเวียน นี่คือกลิ่นหอมทุเรียน ส่งกลิ่นวนเวียนคือกลิ่นเรียน
พื้นเมือง กลิ่นหอมอย่างนี้ตัวของพี่พบอยู่เนืองๆ แม่แท้คงเรียนพื้นเมือง ยุมคงจะเหลืองแน่นอน

หามะพร้าวห้าวแล้วเอามาซูด ส่งเสียงครูดๆ พอหมดเสียงซูดแล้วป็นทันที ป็นให้แนบเนียน
แล้วจึงฉีกเรียนยุมฉีก หย่าเข้ากันทันที เมื่อมันหวานดีแล้วตั้งเอาไว้

แม่ข้าวเหนียวดำแล้วนำไปนึ่ง ไม่ทันถึงซั้วโมงครึ่ง ข้าวเหนียวที่นึ่งสุกขึ้นทันที เสร็จแล้วก็
คดใส่จาน ตั้งไว้นานให้เย็นพอดี แล้วตัวพี่นี้ราคน้ำกะทิเรียน

ชาวเข้ากันให้มันกลมกลืน ซ้อนให้เต็มเคี้ยวแล้วยีน มันแสนจะชื่นอุราได้กินเหนียวเรียน
จนอ้มแล้วกินชาหริ่มที่เขายกมา อยู่มาไม่ช้าก็พุงแตกคลาย

เพลงเหนียวกลอย (ทำนองฝนเดือนหก ไม่ทราบผู้แต่งเนื้อร้อง)

ย่างเข้าเดือนหก ฝนก็ตกผล็อยๆ นึกอยากจะกินเหนียวกลอย ใส่พร้าวหน้อยๆ กับน้ำผึ้ง
ทราย ซูดกลอยขึ้นมา แล้วลิดกัพร้าเปลือกทิ้งไป อย่าฝานให้ชิ้นมันใหญ่ แล้วนำเอาไปแช่น้ำสาม
คืน โอ้วาเหนียวกลอยอ่ย ทำไม่จึงมา ตอบว่ากลอยมาเพราะเขาไม่ล้างเอาไว้ค้างคืน ตอบว่าข้าว
เหนียว ถ้าแม้ถึงเดี๋ยวก็ไม่พอกกิน ต้องนอนสะอื้น เพราะไม่ได้กินข้าวเหนียวกลอย

นอกจากเพลงแปลงจะสร้างความตลกขบขันให้กับผู้ชมแล้วเนื้อหาของเพลงยังสะท้อน
วัฒนธรรมการทำอาหารของชาวบ้านภาคใต้โดยละเอียด เช่น คนใต้นิยมใช้น้ำกะทิสราดขนม
หวาน, นิยมกินข้าวเหนียวหนึ่งกรรมดาไม่ใช้ข้าวเหนียวมูน เป็นต้น

ส่วนกรณีที่หนังบางคณะมีนักร้องโดยเฉพาะมาร้องเพลงคั่นฉากระหว่างการแสดง ไม่ได้
ร้องในขณะที่แสดงเรื่องเหมือนกักร้องในรูป นิยมใช้นักร้องผู้หญิงร้องเพลงอยู่บนเวทีหลังจอหนัง
เพลงที่ร้องจะเป็นเพลงลูกทุ่งทันสมัย ช่วงที่มีการร้องเพลงผู้ชมจะให้ความสนใจมาก โดยเฉพาะ
วัยรุ่นจะไปยืนดูนักร้องนักดนตรีด้านหลัง นักร้องที่มาร้องจะเสียงดีเป็นที่ถูกใจของผู้ชม เรียกว่า

ตั้งใจมาร้องเพลงไม่ใช่แค่มาร้องเพลงคั่นฉาก หน้าที่ได้รับการยอมรับเรื่องการร้องเพลง คือ หนึ่ง ผวน ลำานทอง และหนึ่งเอียนนุ้ย ศ. เคล้าน้อย ผู้ชมจะชอบทั้งการแสดงของนายหนึ่งและการร้องเพลงของนักร้อง

การมีนักร้องมาร้องเพลงพบในการแสดงหนังตะลุงของนายหนึ่งรุ่นใหม่ โดยเฉพาะกลุ่ม 1 และ 2 ทั้งนี้นายหนึ่งให้เหตุผลว่าเป็นเพราะความต้องการของตลาด แต่มักจะไม่ได้รับการยอมรับจากนายหนึ่งรุ่นเก่าและนักอนุรักษ์ เพราะถือว่าผิดขนบการแสดงหนังตะลุงไม่เข้ากับเรื่องที่แสดง และไม่ได้ใช้ความสามารถของนายหนึ่งทั้งหมดเหมือนการร้องเพลงในกรณีแรก ดังที่หนึ่งอาจารย์ณรงค์ ตะลุงบัณฑิต (สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม 2547) กล่าวไว้ว่า “ผมว่าหนังตะลุงต้องมีร้องเพลงนะ หนึ่งไหนไม่ร้องเพลงลำบาก แต่เป็นการร้องเพลงจากตัวตลก นายหนึ่งร้องเอง ไม่ได้ร้องเพราะเหมือนนักร้อง ร้องแบบเขวกันเท่านั้น แต่บางครั้งจะมีนักร้อง ซึ่งก็คือวิทยุรุ่นจะชอบ แต่ส่วนเสียคือจะเสียเนื้อหาของเรื่อง เช่น เรื่องกำลังดำเนินอยู่ กำลังคิดพัน เช่นพระเอกกำลังโดนงูกัด นางเอกกำลังถูกลอบแพ แล้วร้องเพลง วิธีลืมเขาจะเข้าโรงเรียนที่ไหน มันขัดกัน มันก็ไม่เข้ากันเลย คนกำลังสนุกกับเรื่องแล้วมาร้องเพลงคั่น มันไม่เหมาะเลย ขัดอารมณ์คนดู”

ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นการร้องเพลงในลักษณะใดผู้ชมก็ให้ความสนใจมากกว่าหนังที่ไม่มีการร้องเพลง เว้นเสียแต่จะเป็นนายหนึ่งที่ประชาชนให้ความเคารพนับถือตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน คือ หนึ่งพร้อมน้อย ตะลุงสากล, หนึ่งฉิ้น ธรรมโมษณ์, หนึ่งจรูญ หัวไทร เป็นต้น ซึ่งหนังเหล่านี้ไม่จำเป็นต้องร้องเพลงก็ยังคงเป็นนายหนึ่งยอดนิยมอยู่เช่นเดิม

หากเปรียบเทียบการดัดแปลงดนตรีและเพลงประกอบการแสดงหนังตะลุงจากสื่อมวลชนของนายหนึ่งทั้ง 3 กลุ่มสามารถกล่าวได้ดังตารางที่ 10 คือ

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบการดัดแปลงดนตรีและเพลงประกอบการแสดงหนังตะลุงจากสื่อมวลชน
ของนายหนัง

การดัดแปลงดนตรีและเพลง ประกอบการแสดงหนังตะลุงจาก สื่อมวลชน	นายหนังกลุ่มที่ 1		นายหนังกลุ่มที่ 2		นายหนังกลุ่มที่ 3	
	รุ่นเก่า	รุ่นใหม่	รุ่นเก่า	รุ่นใหม่	รุ่นเก่า	รุ่นใหม่
1. เพิ่มดนตรีสากลมาบรรเลงร่วมกับ เครื่องห้า (โหม่ง ฉิ่ง ทับ กลอง ปี่)	/	/	/	/	/	/
2. บรรเลงเพลงลูกทุ่งยอดนิยม	/	/	/	/	/	/
3. ร้องเพลงแบบ “ร้องในรูป” โดย นายหนังเป็นคนร้อง	/	/	/	/		
4. มีนักร้องโดยเฉพาะ		/		/		
5. มีการแปลงเพลง	/	/	/	/		

จากตารางสรุปได้ว่า

(1) นายหนังทุกกลุ่มเพิ่มดนตรีสากลมาบรรเลงร่วมกับเครื่องห้าหนังตะลุง และบรรเลงเพลงลูกทุ่งยอดนิยม

(2) นายหนังกลุ่มที่ 1 และ 2 นิยมร้องเพลงแบบ “ร้องในรูป” โดยนายหนังเป็นคนร้องเอง และมีการแปลงเพลงเพื่อร้องประกอบการแสดงหนังตะลุง เพื่อสร้างความคลกขบขันให้กับผู้ชม

(3) นายหนังรุ่นใหม่ กลุ่มที่ 1 และ 2 บางคณะมีนักร้องโดยเฉพาะร้องเพลงบนโรงหนัง

(4) นายหนังกลุ่มที่ 3 ไม่นิยมร้องเพลง ไม่ว่าจะร้องในรูป หรือมีนักร้อง นายหนังรุ่นเก่าให้เหตุผลว่า อายุมากแล้วไม่เหมาะที่จะร้องเพลง และมีทัศนคติว่าการมีนักร้องโดยเฉพาะเป็นการทำผิดธรรมเนียม ส่วนนายหนังรุ่นใหม่อีกมีทัศนคติว่าเป็นการทำผิดธรรมเนียมเช่นเดียวกับนายหนังรุ่นเก่า ทั้งนี้เพราะนายหนังรุ่นใหม่กลุ่มนี้แสดงหนังตะลุงเพราะความชอบ ไม่ได้ต้องการสร้างชื่อเสียงหรือรายได้เหมือนนายหนังรุ่นใหม่กลุ่มที่ 1 และ 2 จึงไม่จำเป็นต้องเอาใจผู้ชมมากนัก

จากผลการศึกษาวิถีการร้องของนายหนังในส่วนของเนื้อหาหนังตะลุง ทั้ง 3 ส่วน คือ โครงเรื่องหนังตะลุง, เนื้อเรื่อง (ข่าวสารและบทกลก), ดนตรีและเพลงประกอบการแสดงหนังตะลุง เป็นการดัดแปลงแบบ addition คือนายหนังอาศัยเนื้อหาที่ทันสมัยจากสื่อมวลชนเพิ่มเติมเข้ามา แต่ยังคงเนื้อหาและรูปแบบการแสดงหนังตะลุงไว้เหมือนเดิม คือมีการแสดงเป็นเรื่องราว มีการตั้งเมือง มีตัวละคร มีตัวละคร มีการขับกลอน เป็นต้น ส่วนที่เพิ่มเข้ามามากที่สุดคือส่วนของบทเจรจา ที่นำข่าวสารและมุขลกลมาเข้ามา ส่วนการเพิ่มเติมดนตรีและเพลงประกอบการแสดงนั้น เป็นการเพิ่มเครื่องดนตรีสากลเข้ามา และเพิ่มการบรรเลงเพลงลูกทุ่งระหว่างเปลี่ยนฉาก ส่วนดนตรีดั้งเดิม

คือ โหม่ง ฉิ่ง ทับ กลอง ปี่ ก็ยังคงใช้เหมือนเดิม และบรรเลงเพลงไทยเดิมช่วงพิธีกรรม นอกจากนี้ การร้องเพลงโดยนักร้อง ก็เป็นการร้องในช่วงเปลี่ยนฉากซึ่งเป็นส่วนที่ไม่ได้มีความสำคัญต่อการแสดงหนังตะลุง

ข. รูปหนังตะลุง

จากการสังเกตการแสดงหนังตะลุงจำนวน 6 คณะ จากนายหนังตะลุงทั้ง 3 กลุ่ม กลุ่มละ 2 คณะพบว่า นายหนังกลุ่มที่ 1 และ 2 ใช้รูปขนาดใหญ่ทั้งหมด ส่วนนายหนังกลุ่มที่ 3 ใช้รูปขนาดใหญ่และขนาดกลางผสมกัน บางครั้งในฉากเดียวกันมีรูป 2 ขนาด ทำให้ภาพไม่สมดุล ทำให้ขาดอรรถรสในการชมการแสดง รูปหนังตะลุงที่ใช้แสดงในปัจจุบันมี 3 ขนาด คือ ขนาดใหญ่มีความสูง 125 เซนติเมตร, ขนาดกลางมีความสูง 99 เซนติเมตร, และขนาดเล็กมีความสูง 58 เซนติเมตร ในอดีตนายหนังจะใช้รูปขนาดเล็ก ต่อมาจึงเปลี่ยนมาใช้รูปขนาดกลางและขนาดใหญ่ตามปริมาณของผู้ชมที่เพิ่มขึ้นในยุคที่หนังตะลุงเฟื่องฟู แม้ว่าปัจจุบันปริมาณผู้ชมจะลดลงอย่างมากแต่ก็ยังนิยมใช้รูปขนาดใหญ่เพื่อสร้างความน่าสนใจให้กับผู้ชม

สำหรับการต่อรองจากสื่อมวลชนพบว่า สื่อมวลชนไม่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงรูปหนังตะลุงตัวหลักของการแสดง ได้แก่ รูปฤๅษี เทวดา ยักษ์ เจ้าเมือง – นางเมือง พระ – นาง ตัวตลก ยังคงใช้รูปหนังแบบเดิม การแต่งกายของรูปหนังอาจเปลี่ยนแปลงไปบ้างขึ้นอยู่กับยุคสมัยไม่ใช่ อิทธิพลจากสื่อมวลชนโดยตรง แต่ส่วนที่เพิ่มเติมเข้ามาคือ นายหนังกลุ่มที่ 1 และ 2 นิยมเพิ่มรูปหนังที่มีหน้าตาคล้ายนักการเมืองและบุคคลที่กำลังเป็นข่าวอยู่ในขณะนั้น โดยนำมาเป็นตัวประกอบเพื่อสื่อให้เห็นตลกขบขันเท่านั้น ไม่ได้เป็นตัวละครหลักในเรื่อง จึงกล่าวได้ว่าการเพิ่มเติมรูปหนังบางรูปเป็นการต่อรองแบบ Addition

5.2.2 การต่อรองแบบ Articulation

องค์ประกอบที่มีการต่อรองแบบ Articulation คือ พิธีกรรมไหว้ครู กล่าวคือนายหนังทั้ง 3 กลุ่มยังคงเชื่อเรื่องครุหมอหนังที่คอยดูแลและช่วยให้นายหนังประสบความสำเร็จ มีการประกอบพิธีกรรมไหว้ครู คือ พิธีไหว้พระ ชุมนุมเทวดา ไหว้ครูหนัง ออกรูปฤๅษี รูปพระอิศวรทรงโค และรูปปราชญ์นำบท

สำหรับกลวิธีการต่อรองในส่วนนี้พบว่า พิธีกรรมการไหว้ครูเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของการแสดง เพราะเป็นจิตวิญญาณของนายหนังตะลุง เพราะฉะนั้นนายหนังจึงไม่สามารถลดขั้นตอนหรือตัดออกไปได้ ทำได้เพียงลดเวลาในการประกอบพิธีกรรมลง คือจากในอดีตใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง 30 นาที เหลือใช้เวลาไม่เกิน 30 นาที เพราะหนังตะลุงใช้เวลาแสดงน้อยลงจึง

ต้องเริ่มแสดงเรื่องเร็วขึ้น ทำให้ต้องขยับระยะเวลาการประกอบพิธีกรรมลง และแม้ว่าในปัจจุบันนี้ หนังสือจะเข้าไปแสดงผ่านสื่อ ทั้งสื่อโทรทัศน์ เทป ซีดี และวีซีดี และวัฒนธรรมของสื่อมวลชน จะไม่มีการไหว้ครู แต่สำหรับการแสดงหนังสือไม่ว่าจะแสดงสดหรือแสดงผ่านสื่อก็ต้องคงไว้ซึ่ง พิธีกรรมการไหว้ครูที่ไม่สามารถตัดออกไปได้ ถ้าเป็นการแสดงสดกลางแจ้งนายหนังสือจะเป็นผู้ กำหนดตลอดเวลาในการแสดงเอง ส่วนการแสดงผ่านสื่อจะเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ฝ่ายสื่ออื่นๆ ที่จะ ตัดต่อเพื่อกระชับเวลาเพราะสื่อมีเวลาที่แน่นอน ดังนั้นการต่อรองในส่วนของพิธีกรรมการไหว้ครู จึงเป็นแบบ Articulation

5.2.3 การต่อรองแบบ Substitution

องค์ประกอบที่มีการต่อรองแบบ Substitution คือ จอหนังและโรงหนัง คือนายหนังทั้ง 3 กลุ่มเปลี่ยนมาใช้เวทีสำเร็จรูปทั้งหมด เวทีด้านหลังเปิดโล่งเพื่อระบายอากาศ เพราะการเล่นหนังในปัจจุบันต้องมีลูกคู่ 7 - 10 คน ไม่สามารถกันฝาปิดโรงหนังเหมือนเมื่อก่อนได้ อีกทั้งการเปิดหลัง โรงก็ทำให้ผู้ชมสนใจมาดูนายหนังและนักดนตรีขณะทำการแสดง โดยเฉพาะวัยรุ่นจะชอบมายืนดู หลังโรงหนัง

ขนาดของจอหนังก็ขยายใหญ่ขึ้น ปัจจุบันนิยมใช้จอหนัง 1.8 x 5 เมตร สำหรับนายหนัง กลุ่มที่ 1 และ 2 บางคณะที่มีทุนสูงจะใช้จอขนาด 1.8 x 7 เมตร และ 1.8 x 9 เมตร ช่วยสร้างความ น่าสนใจให้กับการเล่น เช่น คณะหนังผวน ลำานวนทอง, คณะหนังเอียนน้อย หัวควน, คณะหนัง อาจารย์ยิวเขียว คณะเสียงทอง เป็นต้น ส่วนด้านล่างของจอหนังมีชื่อนักการเมืองท้องถิ่น และ บริษัทเอกชนที่ให้การสนับสนุนหนังคณะนั้นๆ แต่เป็นเพียงแค่เขียนชื่อผู้สนับสนุนเท่านั้น ไม่มีภาพประกอบหรือคำเชิญชวนใดๆ

เมื่อพิจารณาเรื่องการต่อรองจากสื่อมวลชนพบว่า วัฒนธรรมของสื่อมวลชนไม่มีเจ้าภาพ แต่วัฒนธรรมของหนังคณะจึงจำเป็นต้องมีเจ้าภาพ ในอดีตเจ้าภาพจะรับผิดชอบทุกอย่างตั้งแต่สร้าง โรงจอ ดูแลความเป็นอยู่ของคณะหนัง อาหารก็จะจัดสิ่งที่ดีที่สุดเท่าที่จะหาให้ได้ แต่ในปัจจุบันการ รับหนังคณะแม้ว่าจะยังมีเจ้าภาพเหมือนเดิม แต่เจ้าภาพมีหน้าที่จ่ายค่าราคา (ค่าตอบแทน) อย่างเดียว ส่วนเรื่องการสร้างโรงหนังและการดูแลความเป็นอยู่ของคณะหนังจะเป็นหน้าที่ของคณะหนังที่ จะต้องดูแลตัวเอง สำหรับจอหนังเปลี่ยนมาใช้จอหนังขนาดใหญ่คล้ายจอภาพยนตร์ และขยายเวที ใจให้ใหญ่ขึ้น เพราะมีเครื่องดนตรี และเครื่องเสียงเพิ่มขึ้น ดังนั้นการต่อรองในส่วนจอหนังและ โรงหนังจึงเป็นแบบ Substitution

จากการศึกษาเรื่องกลวิธีการต่อรองต่อการเข้ามาของสื่อมวลชนผู้วิจัยพบว่าโดยภาพรวม นายหนังตะลุงมีกลวิธีการต่อรองในรูปแบบ Addition โดยในส่วนของเนื้อหาจะรับสารจากสื่อมวลชนเข้ามาคือ ข่าวสาร ความรู้ มุขตลก และเพลงประกอบการแสดง เพื่อสร้างความบันเทิงที่ทันสมัยให้กับผู้ชม และในส่วนของรูปหนังตะลุงที่เพิ่มรูปหนังตามกระแสของนักร้องเมืองที่เป็นข่าวในขณะนั้น ส่วนในเรื่องพิธีกรรมการไหว้ครูเป็นการต่อรองแบบ Articulation คือยังคงรักษาลำดับขั้นตอนไว้ดั้งเดิมแต่ลดเวลาลง ส่วนจอหนังและโรงหนังจะมีการต่อรองแบบ Substitution คือเปลี่ยนมาใช้โรงหนังสำเร็จรูปและเปลี่ยนความรับผิดชอบจากเจ้าภาพมาเป็นคณะหนังเอง อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาการต่อรองพบว่าส่วนที่มีการต่อรองมากที่สุดคือ ส่วนที่เป็นความบันเทิงหรือส่วนที่เป็นเปลือกของการแสดงหนังตะลุง แต่ส่วนพิธีกรรมไหว้ครูซึ่งเป็นจิตวิญญาณและเป็นแก่นของการแสดงหนังตะลุงยังคงรักษาไว้ครบถ้วนเหมือนเดิม เพียงแต่ต่อรองลดเวลาลงตามความเหมาะสมของบริบททางสังคมในปัจจุบันเท่านั้นเอง